

Uczniowie klasy VB,

w związku z przerwą w funkcjonowaniu naszej szkoły przesyłam instrukcje dotyczące samodzielnego opracowania i utrwalenia treści z zakresu języka polskiego w domu. W załącznikach zamieszczam zeskanowane strony z podręcznika i zeszytu ćwiczeń do Waszej dyspozycji. Jeżeli ktoś z Was zostawił materiały do języka polskiego w szkole, powinien wydrukować załączone pliki (zeszyt ćwiczeń), aby móc je uzupełnić i przynieść do szkoły w celu ich sprawdzenia. W przypadku notatek, które samodzielnie musicie zredagować w domu, możecie skorzystać z przesłanych materiałów – wydrukować je i wkleić lub przepisać (wedle Waszego uznania). **To co zostało zapisane kolorem zielonym powinno znaleźć się w zeszycie / pogrubione treści proszę wpisać na kolorowo. Informacje o zadaniach w zeszycie ćwiczeń zaznaczyłem na czerwono.**

Pozdrawiam

W związku z powyższym proszę o:

1. przeczytanie utworu „Magiczne drzewo. Czerwone krzesło” Andrzeja Maleszki. Z powodu zamknięcia biblioteki i możliwych trudności w wypożyczeniu lektury można skorzystać z internetowych księgarni, które oferują publikacje w formacie PDF (poprosić rodziców o zakup książki w formie elektronicznej) lub ponownie obejrzeć film dostępny na platformie YouTube [<https://www.youtube.com/watch?v=8YMjBThSkos>].
2. wykonanie zadań w zeszycie ćwiczeń dotyczących:
 - *Współrzędnych i podrzędnych połączeń wyrazowych* s. 94 – 97;
 - *Grupy podmiotu i grupy orzeczenia* s. 99 – 100.
3. opracowanie w zeszycie następujących tematów:

Lekcja

Temat: Jak zbudować Kupścia? Instrukcja.

[Podręcznik s. 244 – 250 + **ćwiczenia s. 98 – 99**]

Przeczytaj tekst pt. *Kupść* Radomiły Birkenmajer – Walczy (s. 244 – 249).

Wykonaj samodzielnie w zeszycie zadania z podręcznika:

1/249

- Kto ...
- Co ...
- Komu ...
- Z jakiej okazji ...

2/249

Wyrazy *Ciotka*, *Wujek*, *Siostra*, *Pociotek*, *Kuzynek* zostały zapisane dużą literą, ponieważ ...

Proszę przeczytać i wpisać (lub wkleić) poniższe definicje do zeszytu (oznaczyć je **na kolorowo**).

Motto to słowa umieszczane przed tekstem utworu (na przykład cytaty, powiedzenie, złota myśl, czyli ważne przemyślenie, życiowa prawda) związane z jego tematem lub wymową.

Instrukcja to tekst, którego celem jest **podanie sposobu postępowania** w określonej sytuacji, na przykład jak coś zrobić, obsłużyć, złożyć, uruchomić. Instrukcja powinna być **zrozumiała i jednoznaczna**, tak by odbiorca nie miał wątpliwości, jak coś wykonać. Może mieć różną formę, na przykład tekstowi opisującemu czynności towarzyszą rysunki lub piktogramy. Jednym z rodzajów instrukcji jest przepis kulinarny.

Piktogram to znak w formie obrazka. Piktogramami są na przykład znaki drogowe lub schematyczne rysunki na metkach ubrań.

Na podstawie poniższej instrukcji uzupełnij **s. 98 i 99 w zeszyście ćwiczeń**.

Aby napisać instrukcję, należy:

- precyzyjnie i zwięźle opisać każdy etap działania,
- podawać czynności w takiej kolejności, w jakiej należy je wykonać.

INSTRUKCJA SKŁADANIA SERWETKI W LIŚĆ PALMOWY

1. Kwadratową serwetkę złożoną w trójkąt poskładać w zakładki – jedna nad drugą.

2. Przytrzymując palcem, złożyć rogi ze sobą i rozchylić wierzch kompozycji tak, aby powstały skrzydła.

3. Aby uzyskać kształt liścia, spiąć szpilką oba skrzydła.

Lekcja

Temat: Kilka słów o zdrowym odżywianiu.

[Podręcznik s. 257-259]

Przeczytaj tekst pt. *Dieta cud, w domu głód* Krystyny Drzewieckiej [s. 257 – 258].

Wykonaj samodzielnie w zeszyście zadania z podręcznika:

1/258

Proszę pisemnie odpowiedzieć na pytania w zeszyście (pełnym zdaniem ☺).

3/258

Proszę pisemnie odpowiedzieć na pytania w zeszyście (pełnym zdaniem ☺).

4/258

Proszę pisemnie odpowiedzieć na pytania w zeszyście (pełnym zdaniem ☺).

Proszę przeczytać i wpisać (lub wkleić) poniższą definicję do zeszytu
(oznaczyć ją na kolorowo).

Przepis kulinarny to informacja o tym, z czego i w jaki sposób możemy przyrządzić jakąś potrawę.

W przepisie nie powinno zabraknąć informacji o:

- **nazwie** potrawy, którą przygotowujemy,
- **czasie** przygotowania,
- **składnikach i przyborach kuchennych** potrzebnych do jej sporządzenia,
- **sposobie przygotowania** (co i w jakiej kolejności należy wykonać).

6/259

(Co najmniej siedem zdań.)

Zadanie dodatkowe

Wklej lub wpisz do zeszytu przepis na swoją ulubioną potrawę.

Lekcja

Temat: **Minimów słów, maksimum treści, czyli jak streszczać tekst.**

[Podręcznik s. 263 – 265 + **ćwiczenia s. 103 - 105**]

Przeczytaj tekst pt. *Zadanie domowe* Jacka Duboisa [s. 263 – 264].

Wykonaj samodzielnie w zeszycie zadania z podręcznika:

1/264 (Proszę wpisać do zeszytu pełne odpowiedzi.)

2/265

3/265

4a/265

4. a) Odszukajcie w tekście fragment dotyczący lekcji matematyki. Następnie w 5–6 punktach planu zapiszcie, co się wówczas wydarzyło.

5/265

Proszę przeczytać i wpisać (lub wkleić) poniższą definicję do zeszytu (oznaczyć ją **na kolorowo**).

Streszczenie to wypowiedź polegająca na **zapisaniu własnymi słowami najważniejszych informacji** z przeczytanego tekstu bądź wysłuchanego wykładu, wywiadu itp., czyli spisaniu pokrótce ich treści tak, by zachować sens streszczanej wypowiedzi.

W streszczeniu zazwyczaj **nie umieszczamy**:

- cytatów,
- dialogów,
- komentarzy, opinii.

Uzupełnij **s. 103, 104 i 105 (do zad. 3.) w zeszycie ćwiczeń.**

Lekcja

Temat: W roli dziennikarzy.

[Podręcznik s. 266 – 267]

Zapoznaj się z informacjami na stronie 266 i wykonaj w zeszyte zadania z podręcznika.

1/266

Jakie cechy powinien mieć każdy dziennikarz? (Podaj minimum 6.)

-
-
-
-
-
-

3/267 (Przy numerach wypowiedzi wpisz: *dziennikarz* lub *reklama* – NIE PRZEPISUJ ICH DO ZESZYTU 😊)

- 1.
- 2.
- 3.

Proszę przeczytać i wpisać (lub wkleić) poniższe definicje do zeszytu (oznaczyć je na kolorowo).

Fakt oznacza to, co zaszło lub zachodzi w rzeczywistości.

Opinia to przekonanie o kimś lub o czymś, pogląd na jakąś sprawę, ocena.

4/267 (Przy numerach wypowiedzi wpisz: *fakt* lub *opinia* – NIE PRZEPISUJ ICH DO ZESZYTU 😊)

1.	3.	5.
2.	4.	6.

2. Podajcie sytuacje, w których dzisiaj w waszym domu, regionie lub w waszej szkole, podobnie jak kiedyś, przykładą się wagę do zachowania zgodnego z utrwalonym porządkiem (ceremonialem).

3. Przedyskutujcie, jakie znaczenie dla członków rodziny lub społeczności szkolnej może mieć przestrzeganie zwyczajów. Podajcie swoje propozycje.

Prezent

RADOMIŁA BIRKENMAJER-WALCZY

Kupść

Pięcioro spokrewnionych i zaprzyjaźnionych ze sobą dzieci często spędza wspólnie czas pod opieką Ciotki. Jednak tym razem opiekuje się nimi Wujek – ojciec Pociotka i Laluni. Pozostała trójka nastolatków to Brat (narrator tekstu), Siostra i Kuzynek.

Każdemu działaniu towarzyszy, jak wiadomo, przeciwdziałanie, czyli ryzyko podjętej decyzji.

– No to w końcu co decydujemy? – spytałem któregoś popołudnia niedługo przed końcem wakacji, ucinając tym samym burzliwą debatę nad wyborem urodzinowego prezentu dla Kuzyńka, którego oczywiście przy tym nie było, gdyż

wiedząc o jego wizycie u ortodonta, zebranie zwołaliśmy dokładnie w tym czasie.

– No więc jak? – ponowiłem pytanie.

– Może urwiemy się do sklepu z zabawkami i po prostu popatrzymy, czy coś nam się samo nie nasunie? – zaproponowała wreszcie Siostra.

Wszyscy wyrazili zgodę na takie najlepsze w tym momencie rozwiązanie, gdyż byliśmy już nie tylko zmęczeni myśleniem, ale i Kuzynek miał lada chwila wrócić do domu. Zebraliśmy się jak zwykle u Ciotki, chociaż tym razem akurat pod opieką Wujka, któremu Ciotka „rzuciła nas na pożarcie” według jej określenia (albo wręcz przeciwnie – stwierdził z przekąsem Wujek), gdy żegnała się z nami przed wyjazdem na parodniowy pobyt u Babci.

– Jednym słowem – prawo dżungli! – skwitował Wujek, ale rozpogodził się, gdy obiecaliśmy nie zawracać mu głowy.

– A co zrobimy z Kuzyńkiem? – spytała trzeźwo Lalunia. – No, na czas zakupów...

▮ **pociotek** – daleki krewny, dawniej: mąż ciotki, tu: przezwisko bohatera

▮ **z przekąsem** – z drwiną, ironią

▮ **trzeźwo** – bez emocji

▮ **masażer** – przyrząd służący do masowania ciała

▮ **pawłacz** – słocek pod sufitem

▮ **adapter** – urządzenie służące do odtwarzania muzyki

No właśnie, pomyśleliśmy i z miejsca pogналиśmy do Wujka, by zawracać mu głowę. Wujek westchnął:

– Już?! – ale odłożył książkę i cierpliwie wysłuchał, chociaż od razu pierwsza nasza kwestia – „Pomóż nam pozbyć się Kuzyńka” – wprawiła go w popłoch.

– Chcecie go ukatrupić? – zapytał. – Dlaczego?!

– Nie ukatrupić – sprostowała Siostra. – Obdarować. Prezentem. I musimy iść sami, żeby go wybrać. [...]

– Dwie godziny po południu wam wystarczy? – spytał [...], patrząc na nas. Skinęliśmy głowami. [...]

– Tatusz Kuzyńka przyjedzie po niego, bo potrzebuje pomocy przy samochodzie – odparł Wujek z uśmiechem. – Kuzynek na pewno się skusi, wiecie, że ma kręćka na punkcie takiej dżubaniny. [...]

I nagle olśniło mnie i pomysł prezentu sam spłynął do głowy.

– Słuchajcie! – rzuciłem podekscytowany. – Mam świetny pomysł! Podarujemy mu Małego Technika albo Konstruktora i niech sobie dżubie...

Siostra popatrzyła na mnie z podziwem. Pociotek też. Tylko Lalunia coś za długo zaczęła myśleć.

– A może Małego Magika? – wystąpiła z ofertą.

– To może Technika-Magika? – zaproponował nieśmiało Pociotek i oczywiście szybko na nas spojrział.

– Pociotek, jesteś genialny! – ucieszyła się Siostra i klepnęła go w ramię.

Pociotek urósł natychmiast o parę centymetrów i nabrał odwagi.

– A gdybyśmy sami go... złożyli?

– Skompletowali? – domyśliłem się.

– Aha – przyznał. – Wiemy, co on lubi, a tego nie ma w tych zestawach ze sklepu.

Siostra spojrzała na Pociotka z podziwem.

– Ja nie mogę! – powiedziała. – Patrzenie, mamy cudowne dziecko! [...]

Popatrzyliśmy na siebie. Trochę długo to trwało, a później Lalunia podsunęła nieśmiało:

– Tatusz ciągle ma jeszcze ten dyktafon...

– A ja mam stary zegarek – przyznała się Siostra. – Można go rozłożyć...

I wtedy ruszyła lawina pomysłów – zepsute radio, masażer Mamusi, przedpotopowa komórka Wujka, stary telefon z pawłacza, adapter, który zwariował i przyspieszał do obłądu, elektryczna golarka sprzed lat, żelazko, inne stare zegarki i budziki, części magnetofonu, programator z pralki zostawiony przypadkiem po wymianie, zużyta suszarka, młynek do kawy, odkurzacz do auta,

► **stryjeczny** - spokrewniony z kimś przez stryja, czyli przez brata ojca

lokówka, a nawet aparat słuchowy po stryjecznym Dziadku... Ledwo nadążalem pisać.

- Rany boskie - powiedziała Siostra. - Naprawdę mamy tyle tych gratów?! [...]

Wieczorem, po naszym odejściu, Wujek robił demolkę. Siostra i Lalunia wyprosiły odpowiednie pudło w sklepie, duże, płaskie i z grubej tektury i okleiły je efektowną tapetą. Ja wyciąłem litery z szablonu na napis. Wujek dał złotą folię, taką samoprzylepną, odrysowałem, wyciąłem i nakleiliśmy to na pudełku. Potem Lalunia skombinowała jeszcze kolorowe gwiazdki i ozdobiła napis tak, żeby wyglądał magicznie, a Pociotek z Siostrą wkleili mnóstwo tekturowych przegródek do środka. Na części. [...]

No a potem wszystko było gotowe i zabraliśmy się do układania zebranych części w przegródkach. Ponumerowanych, żeby obraz całości był klarowny - jak podsunął Wujek. W rezultacie śrubki, nakrętki, gwinty, nity, cięgła, przekładnie, płaskowniki, śrubokręty, klucze nasadkowe, kółka zębate, ślimacznice, werki, balanse, kotwiczki, teowniki, sprężyny i sprężynki, kondensatory, oporniki, diody, obwody drukowane, wtyczki, kable, przewody, procesory, głowice, tranzystory, wirniczki, silniczki, baterie, żaróweczki, mikrofony, przetworniki, płytki, kleje, izolatory, transformator i mała lutownica - wszystko to znalazło się w odpowiednich przegródkach.

- Jak rany! - powiedział Wujek z podziwem. Zamknął pudło, popatrzył na napis i zmarszczył czoło.

- No dobrze, a gdzie ten Magik? - zapytał.

Spojrzałem na Siostrę, Siostra na Pociotkę, Pociotek na Lalunię, a Lalunia na mnie. Fakt, Magika nie było.

- Powinna być chociaż różdżka - uznała Lalunia.

- I magiczny pył - dodała Siostra.

- I zaklęcie... chyba - poddał Pociotek cichutko.

Nagle Wujek zerwał się i wybiegł z pokoju. Wrócił po chwili z szerokim uśmiechem na twarzy.

- Buchnąłem Ciotce. - Pokazał nam cienką, długą zapalniczkę z latarenką o niebieskim świetle i pudełeczko brokatowej posypki na włosy, takiej sylwestrowej.

- Zapalniczka jest wypalona - wyjaśnił i pomógł nam zmajstrować różdżkę.

Wreszcie wszystko było gotowe.

- A zaklęcie? - przypomniał Pociotek.

Spojrzałem na siebie, potem na Wujka.

► **łacina** - język starożytnych Rzymian

► **alchemik** - osoba zajmująca się alchemią, czyli sztuką tworzenia czegoś o magicznym, tajemniczym charakterze

- Powinno być po łacinie... tak myślę... - zastanowił się Wujek. - To był język magów i alchemików, zresztą nie tylko ich.

No i wyciągnął słownik łaciński, po czym wrócił do swojej książki i zagłębił się w czytaniu.

My też. Szukaliśmy, kombinowaliśmy, składaliśmy i wreszcie, nie wiem, czy dobrze, ale wyszły nam takie słowa: *Tu autem res magnas gerre, rumbarrum*. (Co miało znaczyć: *Ty zaś czyn rzeczy wielkie*).

To *rumbarrum* dodaliśmy oczywiście tylko dla efektu, ale wszystkim się spodobało.

- A co to jest, te kropeczki? - zapytał Pociotek.

- Miejsce na nazwę tego, co wymyśli - zgadła Siostra. - Prawda?

Wujek wsadził głowę w drzwi.

- Czy nie powinno być jeszcze jakiejś instrukcji obsługi? - zadał pytanie i zniknął.

No i znowu spojrzeliśmy po sobie. Jak, u diabła, mogliśmy napisać instrukcję, nie mając pojęcia, co z tym można zrobić!

- Wymyślmy coś - poddała Siostra. - Choćby tylko dla zgrywy.

- Najpierw nazwę - dorzuciłem. - A potem będziemy dobierać części tak na chybił trafił, jak leci.

- To powinna być jakaś magiczna nazwa, prawda? - upewniła się Lalunia.

Myśleliśmy i myśleliśmy.

- Kupść - powiedziałem wreszcie.

- Krążel - rzuciła Siostra.

- Bympf - zebrał się na odwagę Pociotek.

- I Strumbyksa - dodała po chwili Lalunia.

A potem zaczęliśmy dobierać części według następującego schematu: Kupść - 1 część z 1a, 3 części z 2d, 1 z 7b, 2 z 12c, i tak dalej... Przydały się te ponumerowane przegródki.

Jeszcze raz pobiegliśmy do Wujka zawracać mu głowę. Westchnął, siadł do komputera i wydrukował to wszystko. Na złotym papierze w dodatku, no, na złotym, ale wydawał się złoty. Wyglądało to tak:

„Magik-Konstruktor”.

W celu zbudowania „Niewiadomczego” typu Kupść, Krążel, Bympf i Strumbyksa posłuż się niniejszą instrukcją... A na końcu było: ...posyp magicznym pyłem, dotknij różdżką, jednocześnie włączając magiczne światło, oraz wypowiedz na głos zaklęcie (znajdujące się w osobnej kopertce). W miejsce kropek wymów nazwę wykonanego dzieła. I już.

Odetchnęliśmy, pudło zostało zamknięte, Siostra z Lalunią opakowały je dodatkowo w ozdobny papier, przewiązały wstążkami i – gotowe. [...]

Kuzynek odwinął papier, zobaczył napis na pudełku i powiedział: – OCH! Potem ostrożnie zdjął pokrywkę i wgapił się w zawartość. Przelknął ślinę i znowu powiedział: – och! – ale cichutko. A potem porwał pudełko i pędem poleciał do swojego pokoju. [...]

[...] Trwało to jeszcze jakiś czas, a potem Kuzynek zjawił się u Ciotki z pudełkiem pod pachą. Włazł do pokoju, gdzie się bawiliśmy, postawił pudełko, otworzył i zobaczyliśmy jakąś dziwną rzecz, zmajstrowaną z puszki i z przytwierdzonym sprężyną grzybkim w miejscu głowy.

– O kurze! – nie wytrzymałem.

– To jest Kupść, nie kurze! – sprostował.

Zdębieliśmy.

– Kuzynku – spytała Siostra ostrożnie. – Zrobiłeś go według instrukcji?

Kuzynek zdziwił się.

– No pewnie – odparł. – Bo co?

Potem nacisnął lepek Kupścia, czyli ten grzybek, lepek zaczął podskakiwać i ujrzeliśmy wymalowane na nim oczka i szeroką śmiejącą się buzię.

– Bardzo ładny – stwierdziła Lalunia, przyjrzała się skaczącemu Kupściowi i zapytała: – A co on jeszcze robi?

Kuzynek stropił się.

– Właściwie, to nie wiem... Tego nie było w instrukcji, ale on...

I w tym momencie usłyszeliśmy kroki na schodach, lecz zanim drzwi zdążyły się otworzyć – Kupść zaczął skakać i dzwonić!

Nie, to nie był dzwonek. To była syrena alarmowa, ta, którą wyciągnęliśmy z zepsutego autka Straży Pożarnej Pociotka.

– Wielkie nieba! – powiedział Wujek, wchodząc do pokoju, i zakrył sobie uszy.

– Co to tak WYJE?! [...]

– Możesz go uciszyć? – spytałem.

Kuzynek wzruszył ramionami.

– Nie da się – wyjaśnił smętnie. – Chyba nie ma wyłącznika.

Kupść nagle ucichł.

– Pewnie Wujek zszedł na dół – domyśliła się Siostra, a Pociotek i Lalunia spojrzeli z respektem na Kupścia [...].

▮ **stropić się** – stracić pewność siebie, poczuć się zakłopotanym

▮ **respekt** – szacunek połączony z onieśmieniem lub lękiem

Trzeba przyznać uczciwie, że tego wieczoru nie mieliśmy już żadnej zabawy, bo Kupść wyl, jak tylko ktoś zbliżył się do naszego pokoju. Wyl także przy kolacji, wyl, gdy przyszła sąsiadka, a nawet zdołał wystraszyć kota, który przysiadł pod oknem.

– On jest chyba uczulony na dorosłych – stwierdził wreszcie Wujek.

– Kuzynek, to był taki żart, z tą instrukcją... – powiedziałem niepewnie.

– Rany koguta, przecież wiem! Nie jestem taki głupi! – oburzył się Kuzynek.

– Ale chciałem spróbować... Jutro zaczynam robić Krążła – oznajmił jeszcze, uściskał Ciotkę i pozwolił się odwieźć do domu. [...]

– Wolę nie myśleć, jaki będzie Krążel... – stwierdziła Siostra ponuro.

Fragment książki *Ciotka, my i reszta świata*

ZADANIA

1. Ułóż pytania dotyczące treści przeczytanego tekstu tak, by się rozpoczynały podanymi wyrazami.

Kto • Co • Komu • Z jakiej okazji

2. Porozmawiajcie o tym, jaką funkcję pełnią w tekście wyrazy *Ciotka*, *Wujek*, *Siostra*, *Pociotek*, *Kuzynek* zapisane wielką literą.

3. Powiedz, w jaki sposób motto nawiązuje do treści przeczytanego utworu.

Każdemu działaniu towarzyszy, jak wiadomo, przeciwdziałanie, czyli ryzyko podjętej decyzji.

Motto to słowa umieszczane przed tekstem utworu (na przykład cytat, powiedzenie, złota myśl, czyli ważne przemyślenie, życiowa prawda) związane z jego tematem lub wymową.

4. Na podstawie tekstu w kilkuosobowych zespołach przedstawcie za pomocą schematycznych rysunków i krótkich objaśnień, jak przygotować Magika-Konstruktora.

Instrukcja to tekst, którego celem jest podanie sposobu postępowania w określonej sytuacji, na przykład jak coś zrobić, obsłużyć, złożyć, uruchomić. Instrukcja powinna być **zrozumiała i jednoznaczna**, tak by odbiorca nie miał wątpliwości, jak coś wykonać. Może mieć różną formę, na przykład tekstowi opisującemu czynności towarzyszą rysunki lub piktogramy. Jednym z rodzajów instrukcji jest przepis kulinarny.

Piktogram to znak w formie obrazka. Piktogramami są na przykład znaki drogowe lub schematyczne rysunki na metkach ubrań.

2. Z podanego zdania wypisz:

- związek główny,
- związki podmiotu z wyrazami określającymi,
- związki orzeczenia z wyrazami określającymi.

Zadaj odpowiednie pytania.

Narodowy bohater Brazylii wcześniej rozpoczął karierę w reprezentacji.

Związki w zdaniu dzielą się na te, które tworzą **grupę podmiotu**, i na te, które tworzą **grupę orzeczenia**.

Podmiot wraz z określeniami to **grupa podmiotu**.

Orzeczenie wraz z określeniami to **grupa orzeczenia**.

W poniższym zdaniu oprócz związku głównego można wyróżnić dwa związki w grupie podmiotu oraz jeden związek w grupie orzeczenia.

3. Uzupełnij w zeszycie informacje o związkach wyrazów w podanym zdaniu. Zadaj odpowiednie pytania.

Trener szkolnego klubu piłkarskiego przyjął mnie do zespołu.

związek główny:	?	—	?						
	..?		..?						
grupa podmiotu:	?	—	?	?	—	?	?	—	?
	..?		..?	..?		..?		..?	
grupa orzeczenia:	?	—	?	?	—	?			
	..?		..?	..?		..?		..?	

4. W podanych zdaniach pionową kreską oddziel grupę podmiotu od grupy orzeczenia. Wypisz wszystkie związki wyrazowe. Zadaj odpowiednie pytania.

- Moja drużyna pogratulowała mi skutecznej akcji.
- Kibice przeciwnej drużyny zamilkli z wrażeń.
- Bramkarz przeciwników nie wierzył własnym oczom.
- Trener wystawił mnie do gry w pierwszym składzie.

Nawyki i przyzwyczajenia

ZADANIE WSTĘPNE

Objasnijcie, co znaczy przysłowie: „Przyzwyczajenie jest drugą naturą człowieka” i w jakich sytuacjach można go użyć.

KRYSZYNA DRZEWIECKA

Dieta cud, w domu głód

W tym domu nie da się wytrzymać! Ja chyba umrę z głodu! Pewnego dnia mama stwierdziła, że powinniśmy się zdrowiej odżywiać, że jemy za dużo mięsa, pieczywa, a przede wszystkim słodczy, że to rujnuje zdrowie, sylwetkę, i że odkłada się cholesterol (okropnie trudne słowo, tata musiał mi powiedzieć, jak się to pisze), którego nadmiar grozi zawałem serca. Od dziś jemy więcej gotowanych warzyw, surówek i nie jemy smażeniny. Tata poparł mamę, mówiąc, że chętnie zrzuci parę kilogramów i wyjdzie mu na zdrowie, jak zrezygnuje ze słodczy.

cholesterol

- związek chemiczny niezbędny do prawidłowej pracy organizmu; nadmiar cholesterolu może być przyczyną wielu poważnych chorób

Z entuzjazmem zabrali się do układania jadłospisu. Brzmiało to strasznie. Śniadanie – płatki na mleku i troszeczkę chudego twarogu [...]. Obiad – gotowane jarzyny i kawałek gotowanego kurczaka; wszystko mdłe i okropne. Na deser jabłko. Na kolację plasterki szynki, pomidor, ogórek i cieniutki, cieniuteńki jak papiererek kawałek chleba. I to wszystko! Po jednym dniu byłem tak głodny, że powiedziałem mamie, że jeśli ona chce się głodzić, to proszę bardzo, ale ja nie zamierzam, bo rosnę i dzieciom nie wolno kazać stosować takich okropnych diet. O dziwo, mama przyznała mi rację i powiedziała, że oprócz słodczy mogę jeść wszystko, co chcę, ale ja chciałem jeść właśnie słodczy!

Przez cztery dni trwał domowy koszmar. Tata chodził zły i o wszystko się czepiał. Mama również. Ciągłe coś ważyła i sprawdzała w tabelach, ile co ma kalorii. Mówię wam, coś okropnego! Czwartego wieczoru wszedłem do gabinetu taty [...]. I co widzę? Tata w najlepsze zajada ulubionego snickersa. Kiedy spojrzałem na niego z wyrzutem, powiedział, że ma dosyć głupich diet, że ciężko pracuje i nie myśli się głodzić i odmawiać sobie tej odrobiny

przyjemności, i że przecież nie jest jeszcze taki gruby (mój tata wcale nie jest gruby). Z radością przyznałem mu rację i zgodnie dokończyliśmy batonik.

Ciekawe, co na to powie mama?

Fragment książki *Nowe przygody Piątki z Zakątką*

ZADANIA

1. Odszukaj fragmenty dające odpowiedzi na pytania.

- Kto postanowił zmienić sposób odżywiania i dlaczego?
- Co zostało wyeliminowane z codziennego jadłospisu?
- Na jakich produktach opierała się nowa dieta?

2. Zapoznajcie się z informacjami na temat zdrowego żywienia i przedyskutujcie, czy całodzienny jadłospis chłopca był zgodny z podanymi zasadami.

ZASADY ZDROWEGO ŻYWIENIA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM

1. Jedz posiłki regularnie (5 posiłków co 3–4 godziny).
2. Warzywa i owoce spożywaj jak najczęściej i w jak największej ilości.
3. Jedz produkty zbożowe, zwłaszcza pełnoziarniste.
4. Codziennie pij co najmniej 3–4 szklanki mleka. Możesz je zastąpić jogurtem naturalnym, kefirem i – częściowo – serem.
5. Jedz ryby, nasiona roślin strączkowych i jaja. Wybieraj chude mięso. Ograniczaj spożycie produktów mięsnych przetworzonych.
6. Ograniczaj spożycie tłuszczów zwierzęcych. Zastępuj je olejami roślinnymi.
7. Unikaj spożycia cukru, słodyczy i słodkich napojów. Zastępuj je owocami i orzechami.
8. Nie dosalaj potraw. Unikaj słonych przekąsek i produktów typu fast food (czyt. fast food).
9. Pamiętaj o picciu wody do posiłku i między posiłkami.
10. Bądź codziennie aktywny fizycznie w szkole i poza szkołą.

Na podstawie strony Instytutu Żywności i Żywienia (www.izz.waw.pl)

PIRAMIDA ZDROWEGO ŻYWIENIA

3. Porozmawiajcie o tym, dlaczego należy ograniczać jedzenie słodyczy. Zapiszcie swoje spostrzeżenia.

4. Powiedźcie, dlaczego – waszym zdaniem – chłopcu tak trudno było zaakceptować zmiany, które wprowadziła mama.

- Znajdźcie w tekście fragmenty wskazujące na negatywne nastawienie chłopca do zmian.
- Powiedźcie, jak chłopiec przyjął tłumaczenie się ojca.
- Jak sądzicie, jakiej reakcji mamy spodziewa się chłopiec?

5. Co tata chłopca mógłby zjeść zamiast batonika? W kilkuosobowych zespołach wymyślcie i zapiszcie przepis na deser składający się z wybranych zdrowych produktów.

Przepis kulinarny to informacja o tym, z czego i w jaki sposób możemy przyrządzić jakąś potrawę.

W przepisie nie powinno zabraknąć informacji o:

- **nazwie** potrawy, którą przygotowujemy,
- **czasie** przygotowania,
- **składnikach i przyborach kuchennych** potrzebnych do jej sporządzenia,
- **sposobie przygotowania** (co i w jakiej kolejności należy wykonać).

6. „Ciekawe, co na to powie mama?” Napisz wymyślone przez siebie zakończenie tekstu (co najmniej 7 zdań).

„W błędnym kole”

Wykres zdania pojedynczego

Dziewczyny i Chłopaki / wrzesień 2018

nasze problemy

Każdy się czegoś boi

Nie ma znaczenia, czy jest się dorosłym czy dzieckiem. Lęki często nam towarzyszą. Trzeba się nauczyć z nimi mierzyć, by się nie znaleźć w sytuacji podobnej do tej z opowieści...

Pewna owca mieszkała na pięknej zielonej wyspie. Całymi dniami zwierzę jadło swoją ulubioną, soczystą trawę. Pasło się aż do zmierzchu. Coraz bardziej przybierało na wadze. Wieczorem owcę ogarniał niepokój.

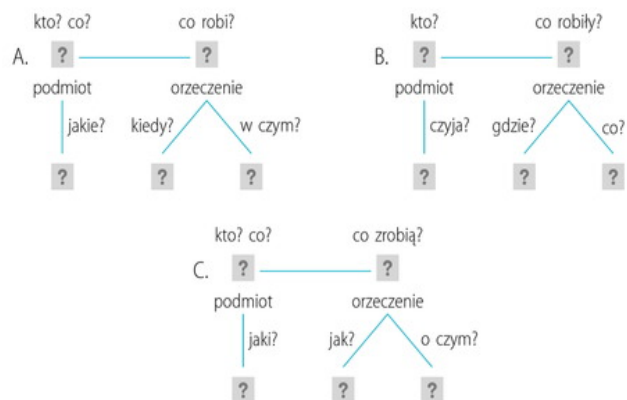
W ciemności zwierzę nie widziało zielonych traw. Wraz z gęstniejącą ciemnością narastał strach o przyszłość. Oczywista wyobraźnia owca widziała puste pastwiska. Z powodu zamartwiania się przez całą noc chudła. O poranku biedaczka znów zabierała się do jedzenia.

Szybko wracała do swojej wagi. Niestety... Po zachodzie słońca obawy powracały. Nieszczęsne zwierzę chudło mimo wcześniejszych doświadczeń. I tak dzień po dniu, noc po nocy...

4. Wykonaj wykresy zdań podkreślonych w tekście opowiadki.

5. Ułóż zdania pasujące do podanych wykresów.

Pomoc wujka

ZADANIE WSTĘPNE

a) Przeczytaj tekst.

Poszliśmy do pobliskiego lasu na długi spacer, podczas którego udało się nam nazbierać sporo dorodnych maślaków, kurek i prawdziwków. Asia zrobiła zdjęcia potężnym świerkom, jodłom i modrzewiom oraz sfotografowała, jak pięć młodych wiewiórek wyjada nasiona z dużych szyszek.

b) Ustal, które wyrazy można by było pominąć, gdybyśmy mieli podać tylko najważniejsze informacje. Jakimi częściami mowy są te wyrazy?

c) Znajdź fragmenty tekstu albo grupy wyrazów, które można zastąpić krótszym sformulowaniem lub jednym wyrazem. Podaj propozycje.

d) Przeczytaj przekształcony tekst. Wprowadź ewentualne poprawki.

▶ **Dubois** – czyt. Dibla

JACEK DUBOIS

Zadanie domowe

▶ **advokat** – osoba zajmująca się zawodowo obroną oskarżonych

▶ **magnetofon** – urządzenie do nagrywania i odtwarzania dźwięków

▶ **brulion** – zeszyt do robienia notatek

▶ **zaaferowany** – całkowicie czymś pochłonięty

▶ **borowanie** – zabieg leczniczy wykonywany za pomocą wiertarki dentystycznej

Wujek jest adwokatem i bardzo mi imponuje, gdyż bierze udział w takich wielkich procesach, jakie się ogląda na filmach. Mama zawsze mówi, że wujek jest najlepszym adwokatem na świecie. Od czasu jednak, gdy udzielił wywiadu mojemu bratu Michałowi, nie rozmawiamy w domu o pracy wujka.

A wszystko zaczęło się, gdy mojemu bratu zadano w szkole przeprowadzenie wywiadu z kimś, kto ma interesujący zawód. Michał postanowił zrobić wywiad z wujkiem Kubą. Umówili się na spotkanie wieczorem. Michał zachowywał się jak prawdziwy dziennikarz. Przygotował magnetofon, aparat fotograficzny, kilka brulionów i długopisów. Zamknęli się w gabinecie taty i przez kilka godzin rozmawiali. Kiedy mama wysłała mnie, bym zaniósł im coca-cola, wujek właśnie opowiadał Michałowi, jakich rad udziela swoim klientom, gdy zostaną aresztowani.

– Pamiętaj – tłumaczył zaaferowany wujek. – Nigdy nie można odpowiadać na jakiegokolwiek pytania, bo może to zostać użyte przeciwko tobie. Należy podać numer telefonu adwokata i żądać, aby go natychmiast wezwano.

Przez cały następny dzień Michał opracowywał wywiad. W poniedziałek poszedł do szkoły pewien, że zakasuje wszystkich. Lekcja zaczęła się spokojnie. Piotrek przeczytał wywiad z kierowcą, potem Marta z piosenkarzem, a Natalia ze sportowcem. Następnym był Michał, ale nie zdążył nic przeczytać, gdyż właśnie wtedy zadzwonił dzwonek na koniec lekcji. Michałowi zrobiło się bardzo smutno, bo nie mógł pochwalić się nikomu wujkiem Kubą. Na następnej lekcji była matematyka, o której mój brat w ogóle zapomniał.

Tym razem nauczycielka poprosiła Michała jako pierwszego o pokazanie pracy domowej. Brat był tak zaaferowany wywiadem, że zapomniał o innych lekcjach i nawet nie spakował zeszytu. Coraz bardziej nerwowo przeszukiwał całą torbę. W końcu dał za wygraną i przyznał się, że zapomniał.

– Dobrze – powiedziała pani. – W takim razie teraz rozwiążesz to zadanie.

Michał ruszył do tablicy, wyobrażając sobie, że borowanie zęba, które przeszedł ostatnio, jest niewinną igraszką w porównaniu z tym, co go teraz czeka.

– To może ja szybko pobiegnę po zeszyt – zaproponował nieśmiało.

– Nie fatyguj się – powiedziała pani. – Wszyscy będziemy szczęśliwi, oglądając cię w akcji.

– Proszę o jeszcze jedną szansę – próbował ratować się Michał. – Może jednak zeszyt zawieruszył się w torbie.

- Może, ale coraz bardziej jestem ciekawa, jak sobie poradzisz przy tablicy.
- A może pani wybierze innego ochotnika – proponował dalej Michał.
- Obiecuję ci, że następny po tobie będzie ochotnik, a teraz zaczynamy – powiedziała stanowczo nauczycielka i zaczęła dyktować zadanie.

Michał czuł, jak przygniatają go dyktowane przez panią kolejne liczby.

- To od czego zaczniesz? – spytała pani.

Michał milczał, nie mając pojęcia, jak zacząć ani tym bardziej, jak skończyć.

- Jak obliczyć wartość pierwszego X? – próbowała podpowiedzieć pani.

Coraz bardziej przerażony Michał nadal milczał. Nagle przypomniał sobie wszystko, co usłyszał od wujka podczas wywiadu. Osaczony poczuł, że tylko rady najmądrzejszego z wujków mogą go uratować. Spojrzał odważnie na panią i oświadczył:

- Nie będę odpowiadał na żadne pytania.

Klasa zachichotała.

- Co? – wyszeptała zaszokowana nauczycielka.

– Nie będę odpowiadał na żadne pytania – powtórzył pewniej Michał, widząc, że przez zaskoczenie zdobył przewagę.

Pani jednak otrząsnęła się z zaskoczenia i przeszła do kontrataku:

- Natychmiast zacznij rozwiązywać zadanie.

Michał uznał, iż zaszedł już tak daleko, że nie może się wycofać.

– Znam swoje prawa – oświadczył. – Mam prawo milczeć. Na żadne pytania nie będę odpowiadał bez mojego adwokata. Proszę, aby pani natychmiast go wezwała – dodał, po czym wręczył oniemiałej pani wizytówkę z telefonem wujka Kuby.

Tego dnia rodzice wrócili po wizycie w szkole bardzo smutni. Mama przez cały wieczór konferowała przez telefon z wujkiem Kubą. [...] W każdym razie od tego czasu wujek nie opowiada nam o swojej pracy. Szkoda.

Fragment książki *A wszystko przez faraona*

► **konferować**
– rozmawiać,
omawiać, uzgad-
niać

ZADANIA

1. Na podstawie tekstu dobierz słowa lub sformułowania odpowiadające podanym znaczeniom.
 - Brat matki to ?.
 - Rozmowa (najczęściej dziennikarza z kimś znanym) mająca na celu uzyskanie informacji na określony temat to ?.
 - Osoba udzielająca porad prawnych, zajmująca się zawodowo obroną ludzi lub występująca w czyimś imieniu, na przykład w sądzie, to ?.
 - Praca, którą uczeń ma do wykonania w domu, to ?.

2. Ułóż jedno zdanie dotyczące treści przeczytanego opowiadania tak, by pojawiły się w nim wszystkie słowa podane w zadaniu 1.

3. Ustal, co jest najważniejszą informacją w poniższym fragmencie. Następnie zapisz ją w postaci jednego zdania.

Michał zachowywał się jak prawdziwy dziennikarz. Przygotował magnetofon, aparat fotograficzny, kilka brulionów i długopisów. Zamknęli się w gabinecie taty i przez kilka godzin rozmawiali. Kiedy mama wysłała mnie, bym zaniósł im coca-colę, wujek właśnie opowiadał Michałowi, jakich rad udziela swoim klientom, gdy zostaną aresztowani.

– Pamiętaj – tłumaczył zaaferowany wujek. – Nigdy nie można odpowiadać na jakiegokolwiek pytania, bo może to zostać użyte przeciwko tobie. Należy podać numer telefonu adwokata i żądać, aby go natychmiast wezwano.

4. a) Odszukajcie w tekście fragment dotyczący lekcji matematyki. Następnie w 5–6 punktach planu zapiszcie, co się wówczas wydarzyło.

b) Wyjaśnijcie, jak Michał rozumiał i wykorzystał to, co powiedział mu wujek.

c) Powiedzcie, jak na słowa Michała zareagowali uczestnicy zdarzeń.

d) Wyjaśnijcie, na czym polega komizm przedstawionej sytuacji.

5. Zapisz maksymalnie w 15 słowach treść ostatniego akapitu tekstu.

Streszczenie to wypowiedź polegająca na **zapisaniu własnymi słowami najważniejszych informacji** z przeczytanego tekstu bądź wysłuchanego wykładu, wywiadu i tym podobnych, czyli spisaniu pokrótce ich treści tak, by zachować sens streszczanej wypowiedzi. W streszczeniu zazwyczaj **nie umieszczamy**:

- cytatów,
- dialogów,
- opisów,
- komentarzy, opinii.

6. Napisz streszczenie (maksymalnie 12 zdań) tekstu „Zadanie domowe”.

7. Podaj przykład sytuacji z utworu literackiego lub filmu, w której niezrozumienie czyichś słów czy intencji jakiegoś bohatera miało niespodziewane konsekwencje.

Informacje, wiadomości, relacje...

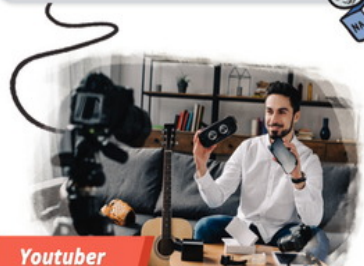
Reporter

To dziennikarz, który zbiera i opracowuje bieżące wiadomości. W zależności od tematyki, którą się zajmuje, może być sprawozdawcą sportowym, reporterem wojennym itp.

Dziennikarz

To osoba zazwyczaj zawodowo zajmująca się przygotowaniem i prezentowaniem materiałów w radiu, telewizji, prasie, internecie, czyli w środkach masowego przekazu.

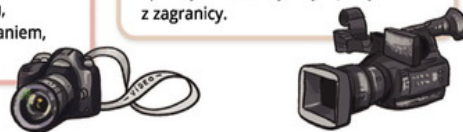
Youtuber

To człowiek, który regularnie zamieszcza w internecie filmiki poświęcone temu, czym się zajmuje (na przykład gotowaniem, historią, grami komputerowymi).

Korespondent

To dziennikarz, który współpracuje z czasopismami, radiem lub telewizją i przesyła materiały, najczęściej z zagranicy.

▶ youtuber – czyt. jutuber

ZADANIA

1. Porozmawiajcie o pracy dziennikarzy.
 - Na czym polegają podobieństwa, a na czym – różnice w pracy dziennikarzy?
 - Jakie cechy powinien – według was – mieć każdy dziennikarz?

2. Oto kilka zasad, którymi powinni się kierować dziennikarze w swojej pracy. Przedyskutujcie, dlaczego są ważne.

Podawaj tylko sprawdzone, wiarygodne informacje.
Nie naruszaj nikzyjej prywatności.
Wypowiadaj się starannie i kulturalnie.
Informuj rozmówców, jak wykorzystasz zgromadzony materiał.

3. Ustal, które wypowiedzi można usłyszeć od dziennikarza, a które mogłyby się znaleźć w bloku reklamowym.
 - Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na to, że uczniowie chętniej odrabiają zadania domowe, gdy siedzą w wygodnej dla siebie pozycji.
 - Uczniowie chętnie odrabiają zadania domowe, gdy siedzą wygodnie. Dlatego przygotowaliśmy specjalne krzesło, które dostosowuje się do indywidualnych potrzeb każdego użytkownika.
 - We wrześniu firma Siedzonko w ramach testowania nowych krzesel wyposaży w nie dziesięć szkół.

Fakt oznacza to, co zaszło lub zachodzi w rzeczywistości.
Opinia to przekonanie o kimś lub o czymś, pogląd na jakąś sprawę, ocena.

4. Określ, które wypowiedzi zawierają wyłącznie informacje o faktach, a które – opinie.
 - W ciągu ostatnich trzech lat dwukrotnie wzrosła liczba dzieci mających wadę wzroku.
 - Niestety, w ostatnich kilku latach liczba dzieci z wadą wzroku bardzo się zwiększyła.
 - Na 35. Międzynarodowym Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino! w Poznaniu rozdano nagrody dla najlepszych filmów.
 - Jury Dziecięce nagrodziło film „Storm. Opowieść o odwadze” w reżyserii Dennisa Botsa.
 - Jury Europejskiego Stowarzyszenia Filmów dla Dzieci przyznało nagrodę animacji „Superagentka”. To film, który z pewnością się spodoba wszystkim młodym widzom lubiąącym detektywistyczne zagadki.

5. a) W parach napiszcie na kartce krótką wypowiedź zawierającą wyłącznie informacje o tym, co się działo podczas waszej ostatniej przerwy śródlekcyjnej.
b) Wymieńcie się kartkami z inną parą i przeredagujcie tekst tak, aby oprócz informacji znalazły się też opinie. Pamiętajcie, by wasze teksty nikogo nie uraziły.

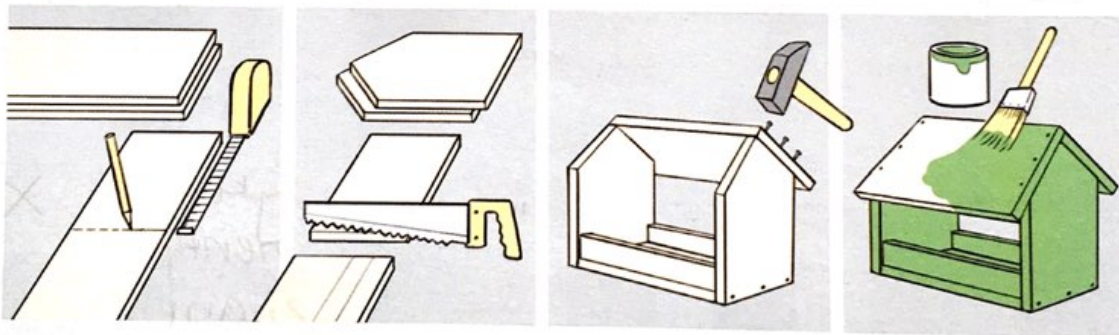
Instrukcja

podręcznik, s. 244

1. a) Przeczytaj rozmowę i podkreśl informacje, które są istotne do tego, by wykonać karmnik.

b) Przyjrzyj się rysunkom i zapisz w formie równoważników zdań, jakie czynności na nich przedstawiono.

2. Napisz instrukcję wykonania karmnika. Wykorzystaj informacje z ćwiczenia 1.

Jak zrobić karmnik dla ptaków

Blank lined area for writing the instructions.

1. Przeczytaj fragment utworu, a następnie wykonaj polecenia.

[...] Zaczęło się od przygotowań do szkolnego przedstawienia o Królowie Śnieżce, które moje kółko teatralne wystawiało dla najmłodszych klas. Po cichu liczyłam na główną rolę, która była wręcz stworzona dla mnie, i nie wyobrażałam sobie, ani że ktoś inny może być Śnieżką, ani że ja mogłabym dostać inną rolę. Sprawa wydawała się oczywista i już widziałam się z jabłkiem upadającą na oczach gromady krasnoludków, kiedy... usłyszałam „genialny” pomysł Kaśki.

- Jest taki plan – powiedziała – że role przydzielamy zgodnie z zainteresowaniami, OK?

- No OK – odpowiedziałam, chociaż nie bardzo rozumiałam jeszcze, o co chodzi.

Wtedy Kaśka powiedziała, że skoro ja interesuję się biologią – co akurat się zgadza – i z tej biologii mam same piątki – co akurat się nie zgadza – to powinnam zagrać coś bardziej biologicznego. Do myślenia powinno mi dać już słowo „coś”, ale nie dało i tylko potakująco kiwałam głową. Kiwałam, bo mama zawsze mówi, że lubi, jak daję znaki, że jej słucham, więc Kaśce też dawałam.

- A takie na przykład drzewo, o tak! - kpiąco powiedziała Kaśka.
- Drzewo byłoby dla ciebie świetne! Hi, hi! Biologiczne jest jak nic, i jeszcze trzeba być aktorsko sprawnym - dodała ironicznie - żeby je wiarygodnie zagrać. Nadajesz się, kochana!

Ten pomysł mi się nie podobał, ale nie wiedziałam, jak zaprzeczyć. Kaśka wysunęła zbyt mocne argumenty. Przeszło mi przez głowę, że mogłabym być takim pniem drzewa wprowadzającym ożywienie na scenie - pień na dróźce, dróźka wąska, wąską dróźką biegnie Śnieżka i ożywienie gotowe, ale nie zdradziłam swojego złośliwego pomysłu. Szybko przypomniałam sobie, że Kaśka startowała w konkursie geograficznym i zaproponowałam jej zajęcie się pagórkami albo jakimiś kamieniami, żeby było zgodnie z zainteresowaniami i zgodnie z logiką. No ale wtedy przyszła pani i wtrąciła się do tego wzajemnego „przekonywania” i „argumentowania”. Pani nie dała się przekonać, że chodziło mi o to, żeby Kaśka zajęła się przygotowaniem scenografii, ale za to zasada „rola zgodna z zainteresowaniami” bardzo jej się spodobała i powiedziała, że królownę zagra Patrycja, bo interesuje się nie sobą, tylko przedstawieniem, więc świetnie na Śnieżkę się nada. I gdzie tu logika?!

Fragment książki Anny Załazińskiej i Michała Rusinka
Co ty mówisz?! Magia słów, czyli retoryka dla dzieci

a) Nadaj tytuł, który będzie oddawał ogólny sens przeczytanego tekstu.

b) Zapisz w ramce najważniejsze zdarzenie.

c) W przeczytanym tekście podkreśl informacje, które wykorzystasz do napisania streszczenia.

2. W 2–3 zdaniach zrelacjonuj rozmowę koleżanek. Napisz ją z perspektywy bezstronnego świadka.

3. Napisz streszczenie przeczytanego tekstu. Użyj maksymalnie siedmiu wypowiedzeń.
